

פרק ראשון - שלשים ושש

משנה

משנתינו מונה את העבירות שהעושה אותם במזיד חייב כרת: שלשים ושש עונשי כריתות אמורים בתורה, והן עבירות שהעובר עליהם במזיד ללא עדים והתראה חייב כרת.

המשנה מביאה תחילה את כל אותם חייבי כריתות המנויים בפרשת עריות: הנא על האם – על אמו. ועל אשת אב. ועל הכלה – על כלתו. הנא על הנוזר, ועל הפהמה, ואשה המביאה את הפהמה עליה. הנא על אשה ובתה, והבא על אשת איש. הנא על אחותו, ועל אחות אביו, ועל אחות אמו, ועל אחות אשתו, ועל אשת אחיו לאחר מיתת אחיו, ועל אשת אחי אביו לאחר מיתת אחי אביו, (ועל אשת אחי אמו), ועל הנדה.

המשנה מביאה עתה את אותם חייבי כריתות שאם היו עליהם עדים והתראה היו חייבים סקילה: והמנדה, ועובר עבודת כוכבים, והנותן מנעו למולך – מין עבודה זרה, שמוסר בנו לכמרים, ומעבירין את הבן ברגליו בין שתי מדורות אש, ובעל אוב – מין כישוף שעושה בעצם של המת, ומעלה את המת בבית השחי שלו, ומחלל שבת.

עתה מביאה המשנה את אותם חייבי כריתות שהעובר עליהם בעדים והתראה חייב מלקות: וממא שאכל קדש – בשר קרבנות, והנא אל המקדש כשהוא ממא, והאוכל חלב של בהמה טהורה, והאוכל דם. והאוכל נוזר – בשר קדשים שעבר זמן אכילתו, והאוכל פיגול –

בשר קרבן שהתפגל על ידי מחשבת פסול בעת אחת מהעבודות. והשוחט וכן המעלה ו-מקריב קדשים בחוץ – מחוץ למקדש. והאוכל חמץ בפסח. והאוכל, והעושה מלאכה ביום הקפורים. והמפסם את השמן – המכין את שמן המשחה עבור סיכת עצמו. והמפסם את הקמרת – המכין את הקטרת בסממניה והקף על גופו או על גוף חברו את השמן המשחה.

המשנה מביאה שתי מצוות עשה שהמבטל אותן חייב כרת: והפסח – מי שאינו מקריב קרבן פסח. והמילה – מי שאינו מל את עצמו, אלו מצוות עשה שיש בהן כרת.

אומרת המשנה: על כל אחד מאלו, חייבין על זרוננו כרת, ועל שנגתו – שטעה וסבר שאין כאן עבירה, חייב קרבן הפאות.

המשנה מבררת מתי יש חיוב 'אשם תלוי': ובכל העבירות הללו, על 'לא הודיע' שלהם – שלא התכוון לעבור איסור, ואינו יודע אם באמת

עבר איסור או לא, חייב אשם תלוי, חוץ מן המטמא מקדש וקדשיו – הנכנס בטומאה לבית המקדש, או אכל קדשים בטומאה, שאינו

חייב אשם תלוי, מפני שאם עבר עבירות אלו בשוגג הוא חייב בקרבן עולה ויזרה, ולא בחטאת, ואין אשם תלוי בא אלא על דבר

שבשגתו חייבים חטאת שהיא קרבן קבוע, דברי רבי מאיר. והכמים אומרים, אף המנדה, אין מביא על שגתו חטאת, ולא על 'לא הודיע'

שלו אשם תלוי, שנגמר (במדבר טו כט) 'הנזרה אחת יהיה לכם לעושה בשגגה', יצא מנדה מכלל זה, שאינו עושה מעשה, שדיבורו אינו

נחשב מעשה.

טומאות, והרי ממה נפשך, אי מדובר דנטמא פשיעי, וספר שבעה
 ימים וְחֹר וְנִטְמָא פְּשִׁיעִי, הרי כיון שעדיין לא יכל להתחיל את מנין
 נזירות הטהרה, נמצא דפולח קדא טומאה אריכתא היא – שכל
 הטומאות שנטמא הם כטומאה אחת ארוכה, ואין זה נחשב כעבירות
 הרבה' שנקט התנא. ואי מדובר באופן דנטמא פיום השמיני, לאור
 שכבר התחיל את נזירות הטהרה, וספר שבעה ימים, וְחֹר וְנִטְמָא
 פְּיּוּם הַשְּׁמִינִי, כשהתחיל למנות שוב נזירות טהרה נוספת, שהוא גם
 הזמן הראוי להקרבת הקרבן, הרי פִּינָן דִּיצָא פְּשַׁעָה הִרְאוּהָ לְהִבְיָא
 פְּהָ קִרְבָּן – כיון שקודם הטומאה החדשה כבר הגיע הזמן הראוי
 להקרבת הקרבן, חייב קרבן על פל אחת וְאֶחָת, ואילו המשנה
 אומרת שאינו מביא אלא קרבן אחד. ולכן לא יתכן לומר שהמשנה
 היא כשיטת רבי, אלא שָׁמַע מִיָּה – מוכח מכאן שמשנה זו כדברי
 רבי יוסי פְּרָבִי יְהוּדָה הִיא. ולכן הוצרך התנא של המשנה לומר את
 המנין בתחילה 'חמשה מביאין קרבן אחד על עבירות הרבה', שאם
 לא כן היינו סבורים שאין נזיר בכלל, ומשנה זו כרבי היא.
 מבררת הגמרא: מאי רבי ומאי רבי יוסי פְּרָבִי יְהוּדָה, כלומר, היכן
 מצינו שנחלקו במחלוקת זו. מבארת הגמרא: דִּתְנִינָא בברייתא, נאמר
 בפסוק (במדבר ויא) וְכַפֵּר עֲלָיו מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל הַנֶּפֶשׁ וְקִדַּשׁ אֶת רֹאשׁוֹ
 פְּיּוּם הַהוּא, ומשמעות הלשון וְקִדַּשׁ אֶת רֹאשׁוֹ היינו שיתחיל
 למנות נזירות טהרה, ואותו יום שמתחיל למנות בו נזירות טהרה
 אחרת שנקרא בפסוק 'פיום ההוא', הוא פְּיּוּם הַבְּאֵת קִרְבָּנוֹתָיו,
 והיינו פיום השמיני, דְּבָרֵי רַבִּי. רבי יוסי פְּרָבִי יְהוּדָה אָמַר, 'פיום
 ההוא' שאמרה תורה הוא פְּיּוּם הַתְּלָתִיתָהּ, והיינו פיום השביעי.
 ממשיכה הגמרא ומבארת: תו – ועוד יש לברר, הָא דִּתְנִין לַהֲלֹן (ט).
 'חמשה מביאין קרבן עולה ויורד', ומבואר בגמרא (שם ט) שהם
 הנשבע לחבירו שאינו יודע לו עדות, והנשבע שבועת ביטוי לשקר,
 טמא שאכל קדש או נכנס למקדש בשוגג, יולדת ומצורע, מְנִינָא
 לְמָה לִי. מבארת הגמרא: מִשּׁוּם דְּקָתְנִי בִּסְפָא – משום שמבואר
 במשנה בהוריות (ט), העוסקת באותם חמשה אופנים שחייבים עליהם
 קרבן עולה ויורד, שבית דין שטעו והורו שמתור לעבור עבירה
 מסוימת חייבים קרבן פרה העלם דבר של ציבור רק אם הייתה הוראתם
 בעבירה שיחיד מביא עליה חטאת קבועה, ולא אם הורו בעבירה
 שיחיד מביא עליה קרבן עולה ויורד, ואף נְשִׂיא שֶׁעָבַר עֲבִירָה
 שכפרתה אצל יחיד בקרבן עולה ויורד, דינו כִּיִּצְאָה קֶהֶן – כבית דין,
 ואינו מביא קרבן, [תני] חֲמִשָּׁה – לכן שנה התנא את מנין המחויבים
 בקרבן עולה ויורד שהם חמשה, לְאֶפְסוּקִי – להוציא ולמעט מִדְּרָבִי
 אֱלִיעֶזֶר, דְּאָמַר שבחטא של טומאת מקדש וקדשיו אין יחיד מביא
 קרבן עולה ויורד, אלא חטאת קבועה, וממילא נְשִׂיא מִבֵּיא שְׁעִיר,
 כמו שאר עבירות שבתורה, שיחיד מביא עליהם חטאת והנשיא
 מביא שעיר. שאם לא היה התנא מונה את מנין החייבים בקרבן עולה
 ויורד, היינו סבורים שאין חטא של טומאת מקדש וקדשיו בכלל אלו
 שיש בהם קרבן עולה ויורד, אלא יש למחוק מהמשנה, ומביאים
 עליו חטאת קבועה. לכן נקט התנא את מנינם, להשמיענו שאף על
 טומאת מקדש וקדשיו מביא הדיוס קרבן עולה ויורד, ויש להעמיד
 את משנתינו או כדעת רבי יוסי הגלילי, שנשיא פטור לגמרי, או
 כדעת רבי עקיבא ורבי שמעון (שם ט) שנשיא מביא קרבן עולה ויורד
 כהדיוס.
 ממשיכה הגמרא ומבארת: תו, הָא דִּתְנִין במסכת בבא קמא (ב),
 אֲרֵבָעָה אַבּוּת נְזִיקִין, השור, הבור, המבעה וההבער ו-אש, מְנִינָא
 לְמָה לִי – לשם מה נאמר מנין אבות הנזיקין. מבארת הגמרא: בא
 התנא לְאֶפְסוּקִי – להוציא ולמעט מִדְּרָבִי אוֹשְׁעִיא, דְּאָמַר, שְׁלֹשָׁה
 עֶשְׂרֵי אַבּוּת נְזִיקִין הֵן, והם ארבעה מיני שומרים וחמשה מיני
 תשלומים של אדם המזיק, מלבד אותם ארבעה ששנו במשנה.
 שואלת הגמרא: וְלָרַבִּי אוֹשְׁעִיא עֲצָמוּ, שמנה שלשה עשר אבות
 נזיקין, מְנִינָא לְמָה לִי – לשם מה הוצרך לומר את מנינם. משיבה
 הגמרא: לְאֶפְסוּקִי מִדְּרָבִי תִּימָא, דְּאָמַר, עֶשְׂרִים וְאֲרֵבָעָה אַבּוּת נְזִיקִין
 הֵן, והם שלש עשרה אבות נזיקין ששנה רבי אושעיא, והוסיף עליהם
 רבי חייתא תשלומי כפל של גב, תשלומי ארבעה וחמשה של טובח

גמרא

שנינו במשנה: 'שלושים ושש כריתות בתורה'. מבררת הגמרא: מְנִינָא
 לְמָה לִי – מדוע הוצרך התנא לומר את מנין חייבי הכריתות, ומדוע
 לא כתב רק 'על אלו חייבים על דונו כרת'. מבארת הגמרא: אָמַר
 רַבִּי יְהוֹנָן, בא התנא ללמד שְׁאֵם עֶשְׂאָן פּוֹלֵן בְּהַעֲלֵם אֶחָד – שאם
 עבר בשוגג על כל שלושים ושש העבירות הממויות במשנה בהעלמה
 אחת, כלומר, שלא נודע לו שחטא אלא לאחר שעבר על כל אותן
 עבירות, חייב קרבן על פל אחת וְאֶחָת, כיון שהם חלוקים זה מזה
 בחטאם, וממילא חייב להביא קרבן על כל חטא וחטא.
 הגמרא מביאה משניות נוספות שבין הקדים התנא את מנין הדברים
 המובאים במשנה, ומבררת מה הטעם בכך: תו – ועוד יש לברר, הָא
 דִּתְנִין במשנה (שבת ב) 'אַבּוּת מְלֹאכּוֹת אֲרֵבָעִים הֵסֵר אֶחָת', מְנִינָא
 לְמָה לִי – לשם מה נכתב מנין המלאכות האסורות בשבת. מבארת
 הגמרא: אף במשנה זו בא התנא להשמיע שְׁאֵם עֶשְׂאָן פּוֹלֵן – לכל
 המלאכות בְּהַעֲלֵם אֶחָד, ולא נודע לו חטאו בין מלאכה למלאכה,
 חייב חטאת על פל אחת וְאֶחָת.
 ממשיכה הגמרא: תו – ועוד יש לברר, הָא דִּתְנִין לַהֲלֹן (ט), אֲרֵבָעָה
 מְחֻסְרֵי כְּפָרָה כו', הזב והזבה והיולדת והמצורע, שחייבה אותם
 התורה להביא קרבן חטאת אף שלא חטאו, רק כדי להתירם לאכול
 בקדשים, מְנִינָא לְמָה לִי – לשם מה נכתב מנינם. מבארת הגמרא:
 שנה התנא את המנין לְאֶפְסוּקִי – להוציא ולמעט מדבריו דְּרַבִּי
 אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב, דְּאָמַר, חֲמִשָּׁה הוּוּ – יש חמשה מחוסרי כפרה,
 (דתניא) [דִּתְנִין] בהמשך המשנה שם, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר,
 גַּר שְׁבִתִּי, מְחֻסֵּר כְּפָרָה הוּא וְאֶסּוּר לוֹ לֵאכּוֹל בְּקִדְשִׁים עַד שִׁיִּזְרַק
 דָּם עָלָיו, והיינו דם קרבן העולה שהוא מביא, אֶהְיֵי תִנָּא אֲרֵבָעָה –
 לכן נקט התנא לשון 'ארבעה מחוסרי כפרה', להורות שאין כוונתו
 לכלול את הגר.
 ממשיכה הגמרא: תו, הָא דִּתְנִין לַהֲלֹן (שם), אֲרֵבָעָה מְבִיאִין עַל הַדּוֹן
 כְּשֶׁנָּהָה, והם הבא על שפחה, וזויר שנטמא, ושבועת העדות ושבועת
 הפקדון, מְנִינָא לְמָה לִי. מבארת הגמרא: לְאֶפְסוּקִי מִדְּעוּת דְּרַבִּי
 שְׁמַעוֹן, דִּתְנִינָא בברייתא, רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, שְׁבִיעוּת הַתְּקוּדָה
 ו-הנשבע לשקר שאין ממון של חבירו בידו לא ניתן וְדוֹנָה לְכַפְּרָה
 – המזיד בה פטור מקרבן, אֶהְיֵי תִנָּא אֲרֵבָעָה – לכן נקט התנא
 במשנה שהם ארבעה, לומר ששבועת הפקדון בכללם.
 תו, הָא דִּתְנִין לַהֲלֹן (ט), 'חֲמִשָּׁה מְבִיאִין קִרְבָּן אֶחָד עַל עֲבִירוֹת
 הִרְבָּה', מְנִינָא לְמָה לִי. מבארת הגמרא: הטעם שנשנה המנין הוא
 מִשּׁוּם דְּקָא בְּעֵי לְמִיתְנָא סִיפָא – משום שרצה התנא לשנות בסיפא
 של המשנה שאחד מאותם חמשה הוא נזיר, אִם נִטְמָא טוּמְאוֹת
 הִרְבָּה, שמביא קרבן אחד על כולם, וּמְשַׁכַּחַת לָהּ – והאופן שבו
 מצינו שזויר שנטמא בכמה טומאות יפטר בקרבן אחד, הוא כְּגוֹן נזיר
 שנטמא בתוך ימי נזירותו, שעליו לספור שבעה ימים, ולהתחיל שוב
 למנות נזירות טהרה, דְּרִיאֲשֵׁמִי פְּשִׁיעִי – וביום השביעי שספר נטמא
 שוב, וספר שבעה ימים נוספים, וְחֹר וְנִטְמָא פְּיּוּם הַשְּׁבִיעִי, ונמצא
 שנטמא שלש פעמים, וּמְנִי – וכדעת מי שנייה משנה זו שאינו חייב
 אלא קרבן אחד, כְּרַבִּי יוֹסִי פְּרָבִי יְהוּדָה הִיא, דְּאָמַר, נְזִירוֹת דְּמִתְרַה
 מִן שְׁבִיעִי הוּא דְּחִיילָא עֲלֵיהּ – מנין הנזירות החדשה, שחזר ומונה
 לאחר שנטהר, מתחילה מיום השביעי, אף שאינו מביא את קרבנו עד
 היום השמיני. ונמצא אם כן שאף שהיו שלש הטומאות הללו ביום
 השביעי שהוא זמן הראוי לתחילת נזירות טהרה, ונחשבת כל טומאה
 כמחייבת קרבן, מכל מקום אינו מביא קרבן אלא על הטומאה
 האחרונה, כיון שהיו שאר הטומאות בזמן שאינו ראי להקרבת קרבן.
 ועל כך אמרה המשנה שזויר זה 'מביא קרבן אחד על עבירות הרבה',
 והיינו כך כמה טומאות שכל אחת מהן ראייה לחייבו קרבן בפני
 עצמו.
 ממשיכה הגמרא ומבארת: דְּאִי ו-שאם] תִּאמַר שמשנה זו כְּרַבִּי הִיא,
 הרי פִּינָן דְּלְדַבְּרֵי נְזִירוֹת דְּמִתְרַה עַד שְׁמִינִי לֹא חִיילָא עֲלֵיהּ – אין
 מנין הנזירות החדשה מתחיל אלא מהיום השמיני, אם כן חִיילָא
 מְשַׁכַּחַת לָהּ – באיזה אופן נמצא שמביא קרבן אחד על כמה

1 ומוכר, גנב, גולן, עדים וזוממין, קנס של אונס ושל מפתה ושל מוציא
 2 שם רע, המטמא פירות תרומה של חבירו, המדמע |-מערב תרומה
 3 בחולין, והמנסך יין חבירו לעבודה זרה.
 4 ממשיכה הגמרא ושואלת: וְלָרְבִּי חֵיִיב עֲצֻמוֹ, מִנֵּינָא לְמָה לִּי.
 5 משיבה הגמרא: לְאַפְסוּקֵי מְסוּר – המוסר ממון חבירו לגויים, וּמְפַגְל
 6 – כהן שחשב בעת העבודה לאכול את בשר הקרבן חוץ לזמנו, שבכך
 7 הוא מפגל את הקרבן, ששני אלו, אף שהם חייבים בתשלומים אינם
 8 נמנים כאבות נזיקין, שהאבות משלמים דוקא ממיטב, כמו שדרשו
 9 בגזירה שוה (ביק גה), ואילו מוזיקים אלו משלמים ממה שירצו.
 10 הגמרא חזרת לדון בדברי רבי יוחנן שבתחילת הסוגיא: אָמַר מֶר –
 11 רבי יוחנן ביאר שמשנתנו כתבה את מנין חייבי הכריתות כדי ללמד
 12 שְׂאֵם עֲשָׂאן פּוֹלֵן בְּהַעֲלֵם אַחַר חֵיִיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת, ואין
 13 אומרים שבייא קרבן אחד ויפטר.
 14 מקשה הגמרא: בְּשִׁלְמָא פְטוּר לְגַמְרֵי לֹא מִצִּית אֲמַרְת – אמנם מובן
 15 שאין לומר שהעובר רק על חלק מאיסורי עריות המוזכרות בפרשה
 16 פטור מקרבן, עד שיבוא על כולם, דְּבִתְיָב (ויקרא יח כט) 'כִּי כָל אִשָּׁר
 17 יַעֲשֶׂה מִכָּל הַתּוֹעֵבוֹת הָאֵלֶּה וְנִכְרְתוּ הַנְּפֹשׁוֹת הָעֹשֶׂת מִקֶּרֶב עִמּוֹ/
 18 וּמְלֹשׁוֹן מִכָּל הַתּוֹעֵבוֹת' משמע שאף העובר על מקצתן חייב קרבן,
 19 ולא רק העובר על כולם, אֵלֶּא אִימָא – אך עדיין קשה, שמא נאמר
 20 שבין אם עָבַר עַל תְּרָא – עבירה אחת, נִתְחַיֵּב תְּרָא – יתחייב קרבן
 21 אחד, ובין אם עָבַר עַל פּוֹלְהוּ – על כל העבירות שיש בהן חטא
 22 בְּהַעֲלֵם אַחַד – בהעלמה אחת, שלא נודע לו האיסור בין חטא
 23 לחטא, אִינּוּ חֵיִיב אֵלֶּא חֵיִיב אַחַת, כיון שכללה התורה את כל
 24 העריות בכרת אחד.
 25 מתרצת הגמרא: אָמַר רְבִי יוֹחָנָן, לְכָךְ – כדי ללמד שהעובר על כמה
 26 חייבי כריתות בהעלם אחד חייב קרבן על כל אחד ואחד, יִצְאָה בְּרַת
 27 בְּאַחֲזוֹתוֹ, לְחֻלְק – כתבה תורה בפירוש עונש כרת בבא על אחותו,
 28 שנאמר (ויקרא כ יז) 'אִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אַחֲתוֹ וְגו' וְנִכְרְתוּ לְעֵינֵי בְנֵי
 29 עַמּוֹ, אף שכבר נאמר עונש כרת בפרשת עריות, שנאמר (שם יח כט)
 30 'כִּי כָל אִשָּׁר יַעֲשֶׂה מִכָּל הַתּוֹעֵבוֹת הָאֵלֶּה וְנִכְרְתוּ הַנְּפֹשׁוֹת הָעֹשֶׂת
 31 מִקֶּרֶב עִמּוֹ, ובכללם אף לאיסור הבא על אחותו, כדי לחלק וללמד
 32 שבכל איסור ערוה יש עונש בפני עצמו, ואף שעבר על כמה מדן
 33 בהעלם אחד, מביא קרבן על כל חטא וחטא.
 34 מקשה הגמרא על לימוד זה של רבי יוחנן: מִתְקִיף לָהּ רַב בִּיבִי בַר
 35 אֲבִי, מנין לרבי יוחנן ללמוד מאחותו? לכל חייבי כריתות, אִימָא –
 36 שמא נאמר, שדוקא הבא על אַחֲזוֹתוֹ, דְּפָרְט קְרָא – שפירש בה
 37 הכתוב דין זה, במה שכתב בה עונש כרת בפני עצמו, נִתְחַיֵּב תְּרָא
 38 עֲלֶיהָ – יתחייב עליה קרבן בפני עצמו, אף אם עבר יחד עמה על
 39 איסורי עריות נוספים, ואילו פּוֹלֵן – שאר העבירות שיש בהן כרת
 40 ועבר עליהן בשוגג, כִּינּוּ דְעֲשָׂאן בְּהַעֲלֵם אַחַד, לֹא נִתְחַיֵּב אֵלֶּא
 41 אַחַת.
 42 תמחה הגמרא על קושיא זו: וְלָרַב בִּיבִי בַר אֲבִי, שהקשה כן על רבי
 43 יוחנן, מִי לִית לִיהּ הָרָא דְתַנְיָא – וכי אינו טובר לכלל זה ששנינו
 44 בברייתא, אחת מהמידות שהתורה נדרשת בהן היא זו, כָּל דְּבַר
 45 שְׁהִיָּה בְּכֻלָּ – כל דבר שהיה כולו בפרשה אחת עם דברים הדומים
 46 לו, וְיִצְאָ מִן הַכֻּלָּ לְלַמַּד – הוציאה אותו התורה מן הכלל בכך
 47 שכתבה אותו בפני עצמו, לֹא לְלַמַּד עַל עֲצֻמוֹ בְּלִבְד יִצְאָ, אֵלֶּא
 48 לְלַמַּד עַל הַכֻּלָּ פּוֹלֵן יִצְאָ. ומביאה הברייתא דוגמא לדבר: כִּיצַד,
 49 נאמר בתורה (שם סז) 'וְהִנְפֵּשׁ אֲשֶׁר תֹּאכַל בְּשָׂר וְגו' מִזִּבְחַ הַשְּׁלָמִים
 50 אֲשֶׁר לַה' וְטָמְאָתוֹ עֲלֵיו וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִעַמְמִיהּ, וְהִלָּא שְׁלָמִים
 51 בְּכֻלָּ [כָּל] הַקֹּדְשִׁים הֵי, שנאמר (ויקרא כב א) 'אִמֹר אֲלֵהֶם לְדַרְתֵּיכֶם
 52 כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִקְרַב מִכָּל דְּרֻעְכֶם אֶל הַקֹּדְשִׁים אֲשֶׁר יִקְדִּישׁוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
 53 לַה' וְטָמְאָתוֹ עֲלֵיו וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִלִּפְנֵי אֲנִי ה', וּפְסוּק זֶה עוֹסֵק
 54 באוכל קדשים בטומאה, וְלָמָּה יִצְאָו שְׁלָמִים מִכָּל כֵּל הַקֹּדְשִׁים,
 55 וּנְכַתֵּב דִּינָם בְּפִירוּשׁ, לְתַקִּישׁ אֲלֵיהֶן את שאר הקרבנות, ולומר, מַה
 56 שְׁלָמִים שְׁהֵן קִדְשֵׁי מִזְבֵּחַ – כשם ששלמים הם קדשים הקורבים על
 57 גבי המזבח, והאוכלים אותם בטומאת הגוף חֵיִיבֵין עֲלֵיהֶן כרת, אָף
 58 כָּל שֶׁהֵן קִדְשֵׁי מִזְבֵּחַ, חֵיִיבֵין עֲלֵיהֶן כרת, יִצְאָו מִכָּלֵל זֶה קִדְשֵׁי בְּרַק

59 הַבֵּיית, והיינו הקדש שאינו קרב על גבי המזבח, שהאוכלו בטומאה
 60 אינו חייב כרת. ואם כן אף כאן, כשהוציאה התורה את אחותו מכלל
 61 העריות ללמד שבעבירה זו יש חיוב כרת בפני עצמו, באה התורה
 62 ללמד בזה על כל העריות, שחייב על כל אחת ואחת, אף אם עבר על
 63 כולם בהעלם אחד. וכיצד הקשה רב ביבי שנאמר שרק באחותו הדין
 64 כן, ולא בשאר עריות.
 65 מבארת הגמרא את קושייתו של רב ביבי: אָמַר (לִיהּ) [לְךָ] רַב בִּיבִי
 66 (בַר מִינָה) [בַר אֲבִי, וּמִינָה] – מברייתא זו עצמה יש סיוע לדברי,
 67 לֹא מִי אֲמַרְתָּ הֵתָם – האם לא אמרנו בברייתא שם, שאף שיצאו
 68 שלמים ללמד על הכלל כולו, מכל מקום הם לימדו רק על קדשי
 69 מזבח הדומים להם, וְיִצְאָו מִכָּלֵל זֶה קִדְשֵׁי בְּרַק הַבֵּיית. ואם כן הִכָּא
 70 נָמִי – אף כאן, לגבי חייבי כריתות, אף שלמדנו התורה ב'אחותו'
 71 שיש חיוב קרבן על כל חטא וחטא, יש לדרוש כן, מַה אַחֲזוֹתוֹ
 72 מִיּוֹחֲדָת בְּכַךְ שְׁהִיָּה עֲרֻה וְאִין לָהּ הֵיִתֵר בְּחֵיִי אֲפֻקָּה – לעולם אינה
 73 מותרת לאחיה בחייו, וחייבים עליה קרבן בפני עצמו, אָף כָּל עֲרוּה
 74 שְׂאִין לָהּ הֵיִתֵר בְּחֵיִי אֲפֻקָּה, שלעולם לא תהא מותרת למי שהיא
 75 אסורה לו, חייבים עליה קרבן בפני עצמו, יִצְאָה אִשְׁתֵּי אִישׁ, שנאסרת
 76 על ידי קדושי בעלה, שְׁשֵׁשׁ לָהּ הֵיִתֵר לְהַנְשֵׂא לְאַחַר בְּחֵיִי פְעֻלָּה, על
 77 ידי גט, שאינה בכלל זה, ואין חייבים עליה קרבן בפני עצמו, וזהו
 78 שהוקשה לרב ביבי על דברי רבי יוחנן, מנין לנו שאף באשת איש
 79 הדין כן, שחייב עליה קרבן בפני עצמו.
 80 מתרצת הגמרא: אָמַר רְבִי יוֹנָה, וְאִיתִימָא – ויש אומרים שאמר כן
 81 רַב הוּנָא בְּרִיָּה דְרַב יְהוֹשֻׁעַ, אָמַר קְרָא – נאמר בפסוק בסיום פרשת
 82 עריות (שם יח כט) 'כִּי כָל אִשָּׁר יַעֲשֶׂה מִכָּל הַתּוֹעֵבוֹת וְגו' הָאֵלֶּה
 83 וְנִכְרְתוּ הַנְּפֹשׁוֹת הָעֹשֶׂת מִקֶּרֶב עִמּוֹ, (הואיל וְכָךְ הַקִּישׁ הוּא)
 84 וּבְלֹשׁוֹן 'כָּל הַתּוֹעֵבוֹת' הוֹקְשׁוּ כָּל הָעֲרִיּוֹת פּוֹלֵן לְאַחֲזוֹתוֹ, מַה אַחֲזוֹתוֹ
 85 חֵיִיבֵין עֲלֶיהָ בְּפָנֵי עֲצֻמָּה, שהרי יצאה מן הכלל וכתבה בה התורה
 86 חיוב בפני עצמה, אָף כָּל עֲרוּה חֵיִיבֵין עֲלֶיהָ בְּפָנֵי עֲצֻמָּה, ואין לדחות
 87 כמו שדחינו לעיל שאחותו מיוחדת בדברים מסוימים, לפי שאין
 88 משיבים על ההיקש.
 89 מקשה הגמרא: וְלָרְבִי יִצְחָק, דְּאָמַר (מכות יג) שיש לדרוש את
 90 הפסוקים באופן אחר, וכך הוא דורש, חֵיִיבֵין בְּרִיתוֹת בְּכֻלָּל הֵיּוּ –
 91 נכתבו כולם יחד להתחייב כרת, שנאמר (ויקרא יח כט) 'כִּי כָל אִשָּׁר
 92 יַעֲשֶׂה מִכָּל הַתּוֹעֵבוֹת הָעֹשֶׂת מִקֶּרֶב עִמּוֹ, וְנִכְרְתוּ הַנְּפֹשׁוֹת הָעֹשֶׂת מִקֶּרֶב עִמּוֹ/
 93 וְלָמָּה יִצְאָה בְּרַת לְהַכְתֵּב בְּפִירוּשׁ בְּאַחֲזוֹתוֹ, זהו כדי לְדוֹנָה רַק עִמּוֹ
 94 לֹא בְּמַלְקוֹת, וללמד על הכלל כולו, שאף שאר חייבי כריתות אינם
 95 לוקים, ולדבריו, לְחֻלְק' מָנָא לִיהּ – מנין הוא לומד את הדין שאמר
 96 רבי יוחנן, שהעובר בשוגג על כמה חייבי כריתות בהעלם אחד חייב
 97 קרבן על כל אחד ואחד.
 98 מתרצת הגמרא: נִפְקָא לִיהּ – רבי יצחק לומד זאת מ'וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדָּת
 99 טוּמְאָתָהּ לֹא תִקְרַב' (שם יח יט), ממה שלא כתבה התורה ו'אל נדה
 100 בטומאתה לא תקרב', אלא ו'אל אשה', שבאה בזה לְחֻלְק וללמד
 101 שחייב קרבן על כָּל אִשָּׁה וְאִשָּׁה שבפרשה זו של איסורי עריות,
 102 שהיא פסוק זה נסמך לפרשת עריות.
 103 שואלת הגמרא: וְרַבְּנֵין נָמִי – אף חכמים החולקים על רבי יצחק
 104 וטוברים שחייבי כריתות לוקים, שולבריהם לא יצאה כרת באחותו
 105 ללמד שאין בה מלקות אלא לחלק, מדוע הוצרכו ללמוד מאחותו
 106 לחייב על כל אחת ואחת, תִּפְסוּק לָהּ – יש להם ללמוד דין זה מ'וְאֵל
 107 אִשָּׁה בְּנִדָּת טוּמְאָתָהּ, וכמו שביארנו לדעת רבי יצחק. משיבה
 108 הגמרא: אִין חֵיבֵי נָמִי – אכן, אף לדעת חכמים יש ללמוד חילוק
 109 חטאות מנדה.
 110 מקשה הגמרא: אֵלֶּא – אם כן, שאף לחכמים נלמד חילוק חטאות
 111 מנדה, בְּרַת דְּאַחֲזוֹתוֹ לְמֵאִי אָתָּא – מה באה התורה ללמדנו בכך
 112 שפירטה חיוב כרת באחותו, מלבד חיוב כרת הכללי האמור בפרשת
 113 עריות שנאמר גם עליה. מתרצת הגמרא: מִיבְּעֵי לִיהּ לְחֻלְק – פסוק
 114 זה הוצרך ללמד שיש חיובים חלוקים בבא על אַחֲזוֹתוֹ, וְעַל אַחֲזוֹת
 115 אֲבִי, וְעַל אַחֲזוֹת אִמּוֹ, שאף שלשלתן אסורות עליו משום קורבת
 116 אחיה, והיה מקום לומר שאם בא על שלשתן אינו חייב אלא קרבן

המשך מעמוד קמח

12 מבררת הגמרא: וְרַבִּי יִצְחָק, שלומד מ'אחותו' שאין חיוב מלקות
13 בחייבי כריתות, הָא מִילְתָּא מְנָא לִיה – מנין הוא לומד דין זה, שהבא
14 על אחותו שהיא אחות אביו ואחות אמו, חייב שלש. מבאר הגמרא:
15 נְפָקָא לִיה מִן סִיפָא דְקָרָא – הוא לומד זאת מ'אחותו' שהזכרה
16 בסוף הפסוק, דְּכִתְיִב 'עֲרֹנֹת אָחוֹתוֹ גָּלָה', ואף על זה נאמר בתחילת
17 הפסוק 'וַיִּבְרָתוּ לְעֵינֵי בְנֵי עַמִּים', וייתור זה מלמד שיש חיוב חלוק,
18 באותה אשה שהיא אחותו ואחות אביו ואחות אמו.
19 מבררת הגמרא: וְרַבְּנָן, שלומדים חילוק חטאות באופן זה מ'אחותו'
20 שהזכרה בתחילת הפסוק, אם כן 'אחותו' דְּסִיפָא דְקָרָא – האמורה
21 בסוף הפסוק, מֵאִי עֲבָדֵי לִיה – מה הם דורשים מכך. מבאר הגמרא:
22 מִיבְעֵי לִיה – פסוק זה נצרך

1 אחד, בא הפסוק ללמד שחייב שלשה.
2 תמדה הגמרא על תירוץ זה: הָנִי לְמָה לְהוּ לְחֵלְק – שלשה איסורים
3 אלו, לשם מה יש צורך בלימוד מיוחד לחלק ביניהם ולחייבו שלשה,
4 וְהָרִי שְׁמוֹת מוֹחֲלָקִין וְהָרִי גוֹפִים מוֹחֲלָקִים – אלו שלשה איסורים
5 שונים, בשלש נשים שונות, ומדוע היה עולה על דעתנו לומר שאין
6 חייבים עליהם אלא קרבן אחד.
7 מתרצת הגמרא באופן אחר: אֵלָא אִמָּא שהלימוד מ'אחותו' בא
8 לְחֵלְק – לומר שיש חיובים חלוקים בבא על אָחוֹתוֹ, שְׁהִיא עצמה גם
9 אָחוֹת אָבִיו, וְשְׁהִיא גם אָחוֹת אָמוּ, ולזה צריך לימוד שאף שהיא
10 גוף אחד, מכל מקום כיון שהיא אסורה עליו משלשה טעמים, חייב
11 עליה שלש חטאות.